

ROZPORZĄDZENIE

RADY MINISTRÓW

z dnia 13 stycznia 2014 r.

w sprawie wprowadzenia "Krajowego programu zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*)" na lata 2014-2016.

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾

z dnia 6 lutego 2015 r.

w sprawie wprowadzenia „Krajowego programu zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach indyków rzeźnych” na 2015 r.

1.3 Laboratoria

- Laboratoria urzędowe wykonujące badania laboratoryjne w ramach programu oraz hodowcy po uzyskaniu dodatniego wyniku badań lub stwierdzeniu efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych z inicjatywy hodowcy niezwłocznie informują o tym powiatowego lekarza weterynarii.
- Laboratoria urzędowe wyznaczone zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej po uzyskaniu dodatniego wyniku badań lub stwierdzeniu efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii informują o tym powiatowego lekarza weterynarii oraz wojewódzkiego lekarza weterynarii.
- Wszystkie sprawozdania z badań próbek pobranych zarówno z inicjatywy hodowcy, jak i pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii, są przesyłane do powiatowego lekarza weterynarii.

1.5. Urzędowe kontrole stad brojlerów gatunku kura

- We wszystkich stadach brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) oraz indyków rzeźnych pobranie próbek z inicjatywy hodowcy powinno nastąpić w ciągu 3 tygodni przed planowanym przemieszczeniem brojlerów do rzeźni
- Koszt pobrania, transportu oraz badania tych próbek w laboratorium ponosi hodowca.

- Hodowca jest obowiązany do prowadzenia dokumentacji związanej z pobieraniem próbek zawierającej co najmniej informacje dotyczące:
  - rodzaju próbek,
- - daty i godziny pobrania próbek,
- - danych osobowych osoby pobierającej próbki,
- - daty i godziny wystania próbek do laboratorium,
- - nazwy i adresu laboratorium oraz
- - wyników badania próbek pobranych w ramach programu.

Dokumentację przechowuje się co najmniej przez 2 lata od dnia zbycia stada.

- W przypadku stwierdzenia serotypów Salmonella objętych programem lub efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych z inicjatywy hodowcy, powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza potwierdzające pobranie próbek w gospodarstwie.
- Opłaty związane z badaniem laboratoryjnym próbek pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii w przypadku stwierdzenia efektu hamującego wzrost bakterii ponosi hodowca. Opłata zawiera:
  - 1) koszt badania laboratoryjnego w wysokości określonej w poz. 7 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie sposobu ustalania i wysokości opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną, sposobu i miejsc pobierania tych opłat oraz sposobu przekazywania informacji w tym zakresie Komisji Europejskiej (Dz. U. z 2007 r. Nr 2, poz. 15, z późn. zm.);
  - 2) koszt dojazdu związanego z pobraniem próbek i koszty dowozu próbek do laboratorium, wg stawek za jeden kilometr przebiegu pojazdu ustalonych zgodnie z przepisami w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy;
  - 3) koszt użytych wyrobów medycznych stosowanych w medycynie weterynaryjnej.

- ▶ W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych próbek pobranych z inicjatywy hodowcy lub wykrycia efektu hamującego wzrost bakterii w okresie trzech tygodni przed przemieszczeniem brojlerów / indyków do rzeźni, hodowca jest obowiązany do:
  - ▶ 1) niezwłocznego zawiadomienia o tym powiatowego lekarza weterynarii;
  - ▶ 2) pozostawienia brojlerów w miejscu ich stałego przebywania i niewprowadzania tam innego drobiu;
  - ▶ 3) uniemożliwienia osobom postronnym dostępu do kurnika lub miejsc, w których znajdują się brojlery podejrzane o zakażenie pałeczkami Salmonella objętymi programem lub ich zwłoki;
  - ▶ 4) wstrzymania się od wywożenia, wynoszenia, zbywania mięsa, zwłok brojlerów, paszy, odchodów, ściółki pochodzącej od drobiu oraz innych przedmiotów znajdujących się w miejscu utrzymywania brojlerów;

- ▶ 5) udostępnienia organom Inspekcji Weterynaryjnej brojlerów do badań i zabiegów weterynaryjnych, a także udzielania pomocy przy wykonywaniu tych badań i zabiegów;
- ▶ 6) udzielania powiatowemu lekarzowi weterynarii wyjaśnień i informacji, które mogą mieć znaczenie dla wykrycia Salmonella i źródeł zakażenia lub zapobiegania jej szerzeniu;
- ▶ 7) udostępnienia powiatowemu lekarzowi weterynarii dokumentacji dotyczącej stada, a w szczególności dokumentacji potwierdzającej zakup piskląt, ściółki, paszy, sprzedaży zwierząt oraz dokumentacji związanej z ewidencją leczenia;
- ▶ 8) zwiększenia standardów zoohigienicznych.

- ▶ Powiatowy lekarz weterynarii, zgodnie z art. 42 ust. 6 oraz art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt:
- ▶ 1) przeprowadza dochodzenie epizootyczne, w zakresie o którym stanowi art. 42 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;
- ▶ 2) pobiera próbki do badań diagnostycznych we wszystkich stadach w gospodarstwie, zgodnie z procedurą określoną w ust. 2.2. załącznika do rozporządzenia nr 200/2012.;
- ▶ 3) przeprowadza, w celu ustalenia źródła zakażenia stada pałeczkami Salmonella, badania:
  - ▶ a) paszy,
  - ▶ b) wody z ujęć własnych gospodarstwa;

- ▶ 4) nakazuje w drodze decyzji administracyjnej:
  - ▶ a) odosobnienie drobiu znajdującego się w gospodarstwie, w poszczególnych kurnikach lub w innych miejscach, w których drób jest utrzymywany,
  - ▶ b) zastosowanie właściwych produktów biobójczych przed wejściami i wyjściami z kurników, jak również przed wjazdami i wyjazdami z terenu gospodarstwa;
- ▶ 5) zakazuje w drodze decyzji administracyjnej:
  - ▶ a) stosowania produktów biobójczych, produktów leczniczych weterynaryjnych i innych środków utrudniających izolację pałeczek Salmonella w stadzie, przed pobraniem próbek przez powiatowego lekarza weterynarii,
  - ▶ b) wywożenia z gospodarstwa mięsa, zwłok brojlerów, paszy, odchodów i ściółki pochodzącej od tego drobiu oraz pozostałych przedmiotów znajdujących się w miejscu utrzymywania brojlerów, bez jego zgody,
  - ▶ c) przemieszczania drobiu z gospodarstwa i do gospodarstwa oraz ze stada i do stada w obrębie gospodarstwa chyba, że drób przed zakończeniem tuczu, na wniosek hodowcy, zostanie przemieszczony do rzeźni, w celu poddania ubojowi.

W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych próbek pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii w ramach dochodzenia epizootycznego w kierunku serotypów Salmonella objętych programem (innych, niż szczepy szczepionkowe) lub w przypadku wykrycia efektu hamującego wzrost bakterii, powiatowy lekarz weterynarii w drodze decyzji administracyjnej:

- ▶ 1) nakazuje:
- ▶ a) unieszkodliwienie zwłok wszystkich sztuk drobiu padłego
- ▶ b) zniszczenie pasz lub ich zagospodarowanie, po obróbce gwarantującej zabicie pałeczek Salmonella, jeżeli wyniki badania próbek paszy w kierunku obecności Salmonella dały wynik dodatni,
- ▶ c) zniszczenie lub zagospodarowanie ściółki oraz odchodów, które mogły ulec skażeniu
- ▶ d) zniszczenie lub poddanie odkażaniu pozostałych przedmiotów, które mogły ulec skażeniu,
- ▶ e) dokładne oczyszczenie i odkażenie, pod nadzorem powiatowego lekarza weterynarii, kurników, w których był przetrzymywany drób ze stada zakażonego w odniesieniu do celu unijnego, otoczenia budynków, środków transportu oraz pozostałych przedmiotów, które mogły ulec skażeniu, po wykonaniu czynności, o których mowa w lit. a - d,
- ▶ f) podjęcie przez hodowcę działań, mających na celu poprawę warunków zoohigienicznych oraz bezpieczeństwa epizootycznego w gospodarstwie

- ▶ Powiatowy lekarz weterynarii pobiera próbki do badań skuteczności wykonanego oczyszczenia i odkażenia przed ponownym umieszczeniem brojlerów / indyków w kurniku.
- ▶ Zasady stosowania środków zwalczających drobnoustroje oraz prowadzenia szczepień określają przepisy rozporządzenia Komisji (WE) nr 1177/2006 z dnia 1 sierpnia 2006 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących stosowania szczególnych metod kontroli w ramach krajowych programów zwalczania salmonelli u drobiu (Dz. Urz. UE L 212 z 02.08.2006, str. 3).

- ▶ *Ogólne zasady pobierania próbek*
- ▶ Właściwy organ lub podmiot prowadzący przedsiębiorstwo spożywcze dopilnowuje, aby próbki były pobierane przez przeszkolone osoby.
- ▶ Do pobierania próbek stosuje się co najmniej dwie pary okładzin na buty. Okładziny nakłada się na obuwie i próbki pobiera się, idąc przez brojlernię. Okładziny zawierające próbki z jednego stada brojlerów można połączyć w jedną próbkę.
- ▶ Przed założeniem okładzin na buty ich powierzchnię należy zwilżyć:
- ▶ (a) rozcieńczalnikiem maksymalnego odzysku (MRD: 0,8 % chlorku sodu, 0,1 % peptonu w sterylnej dejonizowanej wodzie);
- ▶ (b) wodą jałową;
- ▶ (c) innym rozcieńczalnikiem zatwierdzonym przez krajowe laboratorium referencyjne, o którym mowa w art. 11 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 lub
- ▶ (d) autoklawowanie w pojemniku razem z rozcieńczalnikami.

- ▶ Okładziny na buty zwilża się poprzez nalanie płynu do okładek przed ich założeniem lub wytrząsanie okładek w pojemniku z rozcieńczalnikiem.
- ▶ Należy dopilnować, aby wszystkie części brojlerni były proporcjonalnie uwzględnione w próbie. Każda para okładek na buty musi odpowiadać około 50% powierzchni brojlerni.
- ▶ Po zakończeniu pobierania próbek należy ostrożnie zdjąć okładziny z butów, uważając, aby nie usunąć przylegającego do nich materiału. Aby zachować materiał, można okładziny na buty odwrócić na lewą stronę. Należy je umieścić w torebce lub w naczyniu i opatrzyć opisem.

Transport

- ▶ Próbkę są przesyłane niezwłocznie przesyłką ekspresową lub kurierską do laboratoriów, o których mowa w art. 11 i 12 rozporządzenia (WE) nr 2160/2003. Podczas transportu próbki chroni się przed działaniem temperatury powyżej 25° C i promieni słonecznych.
- ▶ Jeżeli próbek nie można wysłać w ciągu 24 godzin od ich pobrania, przechowuje się je w chłodziarce.

Dokumentacja-

- Harmonogram pobrania prób
- Dokumentacja dotycząca pobierania próbek
- Protokół pobrania prób

Dodatkowa dokumentacja:

- Ewidencja leczenia zwierząt
- Rejestr upadków
- Dokumentacja zagospodarowania padliny
- Dokumentacja zakupu stada
- Łańcuch Żywniowy
- Rejestr wejść na fermę
- Harmonogram dezynfekcji i deratyzacji
- Schemat deratyzacji
- Książeczki zdrowia do celów sanitarno-epidemiologicznych

Brojlery kurze

- Art. 12f. (45) 1. Posiadacz kurnika lub opiekunowie prowadzą dla każdego kurnika, w którym są utrzymywane kurczęta brojlery, dokumentację zawierającą:
  - 1) informacje o:
    - a) liczbie wprowadzonych kurcząt brojlerów,
    - b) powierzchni użytkowej,
    - c) liczbie padłych kurcząt brojlerów stwierdzonej podczas każdej kontroli i przyczynach ich śmierci,
    - d) liczbie kurcząt brojlerów uśmierconych i przyczynach ich uśmiercenia,
    - e) liczbie kurcząt brojlerów pozostałych w stadzie po sprzedaży lub po uśmierceniu;
  - 2) nazwę mieszańca kurcząt brojlerów, jeżeli jest znana.

Brojlery kurze

- 2. Dokumentacja, o której mowa w ust. 1, jest przechowywana przez 3 lata od dnia umieszczenia kurcząt brojlerów w kurniku, w którym są one utrzymywane, i udostępniana powiatowemu lekarzowi weterynarii.
- 3. Posiadacz kurnika lub opiekunowie zaopatrują wysyłane do ubojni kurczęta brojlery, pochodzące z kurnika o zwiększonej obsadzie, w informację zawierającą:
  - 1) nazwę mieszańca kurcząt brojlerów, jeżeli jest znana;
  - 2) wskaźnik śmiertelności dziennej, który oblicza się dzieląc liczbę kurcząt brojlerów padłych w kurniku tego samego dnia, w tym uśmierconych z powodu choroby lub z innych przyczyn, przez liczbę kurcząt brojlerów znajdujących się w kurniku w tym dniu, i mnożąc otrzymaną wartość przez 100;
  - 3) skumulowany wskaźnik śmiertelności dziennej, będący sumą wskaźników śmiertelności dziennej.

Obowiązki zgłaszania:

- ▶ Informowanie PLW o każdej zmianie stanu prawnego lub faktycznego związanego z prowadzeniem działalności nadzorowanej, w zakresie dotyczącym wymagań weterynaryjnych, w terminie 7 dni od dnia zaistnienia takiego zdarzenia (zasiedlenia obiektów)
- ▶ Zgłoszenie zapotrzebowania na świadectwo zdrowia na **CO NAJMNIJ 24 GODZINY PRZED WYSYŁKĄ !**

A ponadto...

- ▶ 1) wydzielone miejsca do składowania środków odkażających, zabezpieczone przed dostępem osób postronnych;
- ▶ 2) wydzielone miejsca do składowania obornika;
- ▶ 3) miejsce zapewniające właściwe warunki do przetrzymywania produktów leczniczych weterynaryjnych, zabezpieczone przed dostępem osób postronnych;
- ▶ 4) odzież i obuwie przeznaczone tylko do obowiązkowego użycia w gospodarstwie;
- ▶ 5) maty odkażające nasączone środkiem odkażającym przed wjazdem na teren gospodarstwa oraz przed wejściami do poszczególnych kurników;
- ▶ 6) środki odkażające w ilości niezbędnej do przeprowadzenia doraźnego odkażania.

- ▶ 1) stosowaniu zasady „cały kurnik pełen lub cały kurnik pusty”;
- ▶ 2) zapewnieniu odpowiednich warunków utrzymania w zakresie temperatury, wilgotności, wymiany powietrza, dostępu światła;
- ▶ 3) stosowaniu prawidłowej obsady kurnika;
- ▶ 4) utrzymywaniu w jednym kurniku, w obrębie jednego stada, drobiu w jednakowym wieku;
- ▶ 5) izolacji poszczególnych kurników przez zapewnienie osobnej obsługi, żywienia, narzędzi;
- ▶ 6) stosowaniu pasz kruszonych w żywieniu drobiu;
- ▶ 7) zabezpieczeniu paszy przed dostępem gryzoni i dzikich ptaków;
- ▶ 8) rejestrowaniu wejść osób postronnych na teren gospodarstwa;
- ▶ 9) odkażaniu kół pojazdów wjeżdżających na teren gospodarstwa;
- ▶ 10) regularnym aktualizowaniu planu zabezpieczenia gospodarstwa przed gryzoniami;
- ▶ 11) rejestrowaniu prowadzonych regularnie czynności odkażania, dezynsekcji i deratyzacji.

- ▶ Kurniki, w których utrzymywany jest drób, powinny być:
- ▶ 1) zabezpieczone przed dostępem zwierząt innych niż utrzymywane w gospodarstwie;
- ▶ 2) utrzymywane w czystości;
- ▶ 3) oznakowane tablicą z napisem „Osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony”.
- ▶ Odchody oraz niezjedzone resztki paszy powinny być usuwane z pomieszczeń tak często, aby uniknąć zanieczyszczenia paszy lub wody.
- ▶ Osoby zatrudnione do wykonywania czynności związanych z utrzymywaniem drobiu powinny:
- ▶ 1) stosować odzież ochroną, oddzielną do pracy przy każdym stadzie w kurniku;
- ▶ 2) posiadać aktualne badania na nosicielstwo pałeczek *Salmonella*;
- ▶ 3) zostać przeszkolone w zakresie higieny osobistej oraz możliwych dróg przenoszenia zakażenia za pośrednictwem odzieży oraz sprzętu.

Dziękuję za uwagę